

Uddevalla sämst i landet

På lasarettet i Uddevalla kan prioriterade patienter få vänta nästan två år på en tid hos reumatologen. Redan för tre år sedan hörde Uddevalla till de kliniker som hade de längsta väntetiderna för nybesök. Då var väntetiden för nybesök uppemot ett halvår. I är den mer än tre gånger så lång. 21 månader!

Även om situationen är på gränsen till vad patienter och läkare egentligen orkar, är klinikchefen Dan Norberg ändå optimist. Landstinget i Västra Götaland har beslutat att Uddevalla ska få två nya ST-läkartjänster. Rekrytering pågår och Dan Norberg hoppas att åtminstone en av tjänsterna ska kunna tillsättas snart.

– Det gör att jag ändå ser en ljusning. Vi har trots allt en god stämning på kliniken och reumatologin är ett område, där det händer mycket spännande just nu.

Reumatologmottagningen i Uddevalla betjänar mellersta och norra Bohuslän och stora delar av norra Älvsborg, bland annat Trollhättan och Vänersborg. Ett område

med 270 000 människor. För att täcka behovet borde det finnas fem-sex reumatologer på Uddevalla lasarett. Idag finns det två. Eller möjligen tre. Det beror på hur man räknar.

– Vi har två specialister och en ST-läkare. Men den doktorn är i Göteborg just nu, som en del i sin utbildning, säger Dan Norberg.

Extremt lång väntetid

De extremt långa väntetiderna började byggas upp hösten 2000, när en av läkarna gick i pension. Kön för nybesök ökade dramatiskt fram till sommaren 2001, när en ny doktor kom. Nu ökar den inte längre, men nuvarande bemanning räcker inte för att också få ner väntetiderna.

Men kön beror inte enbart på läkarbristen. Fler remisser och kravet på tidig behandling spelar också in. Patienter med klart aktiv sjukdomsbild prioriteras och får komma betydligt snabbare, inom 4-6 veckor. Tidig behandling med kraftfull medicering innebär samtidigt att det totala antalet patienter ökar.

– Fler patienter är inskrivna och måste ha tid för återbesök. Speciellt i början av behandlingen är det viktigt med täta återbesök, säger Dan Nor-

berg.

Att Uddevalla nu får ytterligare två ST-läkare är ett direkt resultat av en behovsutredning som landstinget genomförde förra året efter krav från reumatologerna och reumatikerdistrikten i Västra Götaland. Landstinget anslög pengar till sex nya ST-läkartjänster. Uddevalla, Borås och Skövde får två vardera.

– Vi har slagits hårt för detta. Jag får ibland samtal från förtvivlade människor som undrar vad de ska göra. Det enda råd jag kan ge är att de ska ta tillbaka sin remiss och skicka den till Sahlgrenska istället. Men det är förstås ohållbart i längden, säger reumatikerdistriktets ordförande Britt Dovmyr.

Det händer att patienterna får samma råd också från lasarettet.

– Alla nya patienter får ett meddelande med köinformation. De kan själva välja att försöka på något annat sjukhus. Vi får också avlastning från Sahlgrenska genom att vi kan skicka patienter dit. Men den enda långsiktiga lösningen är mer personal inom reumatologin, säger Dan Norberg.

Text: Lotta Tillström

Västerås har fixat kön

En lördagsmottagning i månaden har hjälpt till att korta väntetiderna för nybesök till reumatologmottagningen på lasarettet i Västerås. För tre år sedan var den genomsnittliga väntetiden för nybesök sex månader. Idag är den nere i mellan en och tre månader.

– Men situationen är långt ifrån tillfredställande. Det är bara en liten del som får komma inom en månad. Tre månader är tyvärr vanligare, säger klinikchefen Rolf Oding.

För att minska väntetiderna har Västerås fått hjälp från reumatologer i andra delar av regionen. Sammanlagt har man haft hjälp av ett tiotal doktorer från andra sjukhus för att ta emot nybesök. Sedan oktober förra

året har mottagningen haft öppet för nybesök en lördag i månaden. I slutet av januari stod 296 personer i kön för nybesök och lördagsmottagningarna fortsätter åtminstone till och med maj i år.

På lasarettet i Västerås arbetar tre specialistläkare och två ST-läkare. Ytterligare en ST-läkare är på gång, men Rolf Oding betonar att det tar tid att utbilda en specialist.

Trycket mot reumatologen har ökat. Förra året kom 750 nya remisser till reumatologmottagningen i Västerås. Det är dubbelt så många som i mitten av 1990-talet.

Enligt Rolf Oding märks istället en tydlig trend; fler familjeläkare och pressade förhållanden i primärvården leder till onödigt många remisser.

– Det behövs bättre kunskaper i primärvården. Högst 20 procent av de

som remitteras behöver komma till oss, säger han.

Många remisser och många nybesök får också återverkningar på den interna kön. Rolf Oding är bekymrad över den långa interna kön.

– Vi har drygt 900 inskrivna patienter som inte får så täta återbesök som vi egentligen vill. Totalt har vi fler inskrivna patienter nu än tidigare. En del äldre patienter som tidigare haft lågt omhändertagande, går nu hos oss. Vi har också fått fler patienter med till exempel SLE, sklerodermi och olika vaskuliter, som tidigare gått hos andra läkare än reumatologer.

Lotta Tillström